

ادامه ی بحث اَسْمَاءِ مَعْرَبٍ :

بحث ما در مورد اَسْمَاءِ مَعْرَبٍ بود؛ گفته شد که این اَسْمَاءِ یا مَرْفُوعٍ یا مَنْصُوبٍ و یا مَجْرُورٍ هستند.

در دروس گذشته بحث از اَسْمَاءِ مَعْرَبٍ مَرْفُوعٍ بیان شد؛ اَمَّا اَسْمَاءِ مَعْرَبٍ مَنْصُوبٍ عبارتند از :

۱. مفعولٌ به
۲. مفعولٌ فیه
۳. مفعولٌ له
۴. مفعول مطلق
۵. مفعولٌ معه
۶. تمییز
۷. حال و ...

مفعولٌ به :

اسم منصوبی است که عمل فعل در آن واقع می شود و غالباً در جواب : چه چیزی را ؟ و چه کسی را ؟ می آید؛
مانند : أَلَمْ نَشْرَحْ لَكَ صَدْرَكَ !؟

نکته :

مفعولٌ به گاهی به صورت اسم ظاهر و گاهی به صورت ضمیر متصل و منفصل می آید.

در گذشته بیان شد که فاعل بر فعل مقدم نمی شود ولی مفعول می تواند بر فعل مقدم شود هر چند جایگاه اصلی آن بعد از فعل و فاعل است؛ مانند : إِيَّاكَ نَعْبُدُ و گاهی نیز تقدّم مفعول بر فعل و فاعل واجب است مثل جایی که مفعول صدارت طلب باشد؛ مانند : أَيُّهَا مَا تَدْعُو و نیز مواردی که تقدّم مفعول واجب است این است که فاعل دارای ضمیری باشد که به مفعول بر گردد؛ مانند : إِذَا ابْتَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ رَبُّهُ؛ زیرا عود ضمیر به متأخر لفظی و معنوی جایز نیست و اگر اِبْرَاهِيمَ مؤخر گردد هم لفظاً و هم ارتباطاً مؤخر می شود چون رتبه ی مفعول بعد از فاعل است.